

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Ioannis Cochläei De Actis Et Scriptis Martini Lvtheri Saxonis

Cochlaeus, Johannes

Parisiis, 1565

Acta & scripta Lutheri, Anno Domini M. D. XLV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29789

los Ambrosij Moibani Vratislaviensis: De nouis translationibus veteris & noui Testamenti Disceptionem: Quadruplicem ratione concordia super Confessione Augustana. Hæc contra Lutheranos. Contra Zuinglianos vero, De inuocatione sanctorum, eorumque intercessione, & de Reliquiis imaginibusque eorundem, contra Bullingerum: Replicam breuem, & prolixam responsionem eiusdem Bullingeri: De sacerdotio & sacrificio nouæ legis, contra duos sermones Vuolffgangi Musculi. Item, Historiam de vita Theodorici Regis Ostrogothorum & Italia. Germanice item libellum unum, de modo & vsu orandi antiquo. Cæsar autem finitissimæ Spiræ comitiis, Regi Franciæ bellum intulit in ipsa Gallia, eoque feliciter peracto, in Belgicam eodẽ anno reuersus est: qui ad Parisios usque cum exercitu penetrauerat. Clero interim Colonensi, pro fide & religione Catholica, libris & actionibus diuersis viriliter, Lutherani Archiepiscopi sui conatibus & attentationibus repugnante.

*Acta & scripta Lutheri,
Anno Domini
M. D. XLV.*

Conuentus Imperialis Vuormaciæ.

H

Oc quoque anno indictus ac celebratus est Vuormaciæ Conuentus Imperialis, qui promissus fuerat in Reuersu Spirensi,

Spirensi, & constitutus in diem primum Octo-
bris prioris anni. Itaque Cæsar ad eum diem
suos iussit ibi comparere Commissarios. Cæte-
ri tardius aduenerunt: Rex Rom. mense De-
cembri: Cæsar infirmitate corporali præpedi-
tus, longe tardius aduenit. Ex Principibus au-
tem Electoribus, vnus duntaxat personaliter
comparuit, Illust. Comes Palatinus Rheni, &
Dux Banariæ Fridericus: cæteri suos miserunt
Oratores. Minus igitur frequens ac celebris
fuit iste Conuentus, quam fuit Spirensis, licet
fatis celebris fuerit ex Cæsar's Regisque pe-
sonali presentia. Vbi & Reuerendissimus Do-
minus, Episcopus Augustensis Otto, *Card. Au-*
gustensis. illi Dignitate ac amplitudine sublimatus, in-
signiorem eo honore Conuentum illum red-
didit. Protractus autem est idem Conuentus
vique in mensem Augusti, cuius die Quarto
datus est publicus Recessus. In quo propter
paucitatem Principum & Statuum, qui in pro-
prietis personis adfuerunt, maiores & grauiores
causæ, de quibus tractatum fuit, non sunt de-
finitæ, sed suspensæ atque in alium Conuen-
tum remissæ, quem Cæsar constituit Ratispo-
næ celebrandum, atque sequenti anno mox in-
choandum die festo Epiphaniæ, seu Trium Re-
gum: ad quem omnes Principes & Status per-
sonaliter, excepta causa infirmitatis, conueni-
re debeant. Vt autem illic in causa Religionis
facilius ad concordiam perueniretur: instituit
Cæsar rursus, ad petitionem Principum & Sta-
o

tuum Protestantium, non consentientibus Catholicis Imperij Ordinibus, nouum Colloquiū Ratisponæ, sub festum sancti Andræ inchoandum, & à Quaternis vtriusque partis Collocatoribus, & totidem Auditoribus peragendum, sub Præsidentibus à Cæs. Maiestate constitutis. Scripsit ad hunc Conuentum Germanice Bucerus Tres libros. In quibus prolixè suadet pro Nationali potius, quam pro Generali Concilio, multa inculcat contra Papam & omnem statum Ecclesiasticum, multa contra Edictum Vuormaciense, & contra Recessum Augustensem, multa contra Sacramenta & Ecclesiarum Ceremonias: Et quasi per omnia innocens sit, offerre se ausus est, ad experiendum de iure cum quocunque aduersario. Hæc indigne ferens Cochleus, Latine scripsit epistolam ad Principes & Status partis Catholicorum, eamque per proprium nuncium ex Eystet Vuormaciam misit: suppliciter admonens, vt à fraudulentis & mendacibus Buceri commentis caueant: atque etiam ad pœnam talionis sese obligauit, si illum sub iudicibus non conuinceret, tum de erroribus in fide, tum de criminibus in vita. Cum autem epistola illa publice in promiscuo Catholicorum & Protestantium confesso lecta esset: cito nactus est eius copiam Bucerus, & Latine aduersus eam prolixum scripsit ac ædidi librum. Cui & Cochleus nactus exemplar, absque mora Latine respondit, extractis è libro illius X V I I. articulis, super quibus cum eo

*Tres libri
Buceri.*

*Epistola una
contra eosdē.*

*Horrendi erro-
res noua
secta.*

sub iudicib⁹ experiti de iure. Hoc præterea
anno magna fuit fama, seu infamia potius, de di-
uersitate nouarū in Germania Inferiore exorta
sectarū. Etenim in Phrisia surrexit Laic⁹ qui-
dā, in oppido Emeda, nomine David Georgi⁹,
ex Delphis oppido Hollandiæ, qui absurdissi-
mos proposuit articulos. In quib⁹ etiā Saddu-
corū renouauit errores: negās resurrectionem
carnis, extremū iudiciū, Angelos, Dæmones,
Baptismū, Matrimonium, scripturas, Paulū, vitā
æternā in cælo. Afirmavit autē se Tertium esse
David, qui in Regno Christi super terrā regna-
re debeat: vxores voluit esse cōmunes: docuit
non esse peccatum, negare Christum coram ho-
minibus: non spiritum, sed solam carnem pec-
care: stultos fuisse Apostolos & Martyres,
quod tormenta mortemque propter Christi cō-
fessionem passi sunt. Quia æque bene saluen-
tur spiritus infidelium, sicut fidelium: & æque
bene damnetur caro Apostolorum, sicut infide-
lium. Cæsar itaque, vbi hæc accepit, magna
seueritate vsus, gladio & igne in huiusmodi
hæreticos animaduertit, & acerrima inquisitio-
ne tam nefariam sectam extirpauit: Atque vt
contra omnes nouarum sectarum errores &
blasphemias, certos fidei & doctrinæ Catho-
licæ articulos populi eius haberent, commisit id
negocij suis Theologis Louaniensibus.

*Seuera contra
eam sectam
æccusio.*

Vnde factum est, vt Decanus & tota fa-
cultas Theologica Vniuersitatis Louaniensis,
per iuramentum in Collegio Theologorum

*XXXII.
articuli Theo-
logorum. Lo-
uanensium.*

Co ij

*Theologorum
Louaniensium.*

congregata, vnanimi sententia consignavit & approbavit XXXI. articulos, pro Catholicis & Orthodoxis ab omnibus habendos, Quos & Cæsaris publico Edicto, tum in Latina, tum in Burgundica lingua, comprobavit, ac per omnes populos & prouincias Inferioris Germaniæ diuulgari, doceri ac acceptari, præcepit. Neque immerito id fecit: Eleganti enim compendio asseritur in iis doctrina sana & Catholica, contra omnes nouarum sectarum errores & insanias. Hanc autem Cæsaris pietatem agere ferentes sectarum Antesignani, præsertim vero Lutherus & Bucerus: variis calumniis & conuitiis in autores illorum articulorum, Theologos Louanienses, inuecti sunt, Argentinenses quidem novos contra eos Theronice commentarios euulgauerunt: Lutherus autem LXXV. propositiones, superbissima censura, & Latine & Germanice in eisdem emisit. Inter quas, verbi gratia, istæ quoque continentur, & quidem inter primas, velut aliarum fundamentum. Quicquid (inquit) in Ecclesia Dei docetur sine verbo, mendacium & impietas est: Si idem pro articulis fidei statuitur, impietas & hæresis est. Cui si quis credit, Idolatra, Diabolum pro Deo colit. Hinc ita concludit. Septem esse Sacramenta, sine verbo asseritur ab hæreticis & Idolatris Louanensibus. Item, Doctrina Synagogæ Louanensium de Baptismate, est damnanda vt hæretica. Explodenda item est & abominanda doctrina

*LXXV.
propositiones
Luthe. contra
Louanienses.*

ctina Nostrollorum Louaniensium, in vsu Eu-
 charistia, cum sit prophanationis, hæresis, Ido-
 trinarum plenissima. Item, Missam pro defun-
 ctis offerri, hæreticum est & blasphemum, in-
 dignitèrque mentitur Lerna Louaniensium, es-
 se à Christo institutam. Item, Confutationes
 Louaniensium sanguinariæ & incendiariæ, per-
 tinent ad Parricidas, non ad eruditionem, quã
 in sacris literis prorsus nullam habent. Quæ,
 quæso, articulum hæresis illi confutarent, qui
 ipsi sunt pleni & distenti innumeris hæresibus,
 blasphemis & Idolatriis? Deinde nihil ex feri-
 pturis, sed omnia ex doctrinis hominum ru-
 ctant, vomunt & cacant in Ecclesiam, non suã,
 sed Dei viuentis. Item, Ritus ordinandi sacril-
 ficos Missales, id est, Crucifixores Christi, est
 inordinatio Diaboli. Item, Matrimonium es-
 se Sacramentum, sine verbo dicitur, & à Magi-
 stris Nostrollis in speculo Marcolfi visum: est.
 Item, Cacyca verius est Ecclesia Papæ & Ma-
 gistrorum, Ecclesiæ Christi sanguinaria ad-
 uersatrix & vastatrix. Hæc & id genus multa, fu-
 rore plus quam hæretico plena ibi Lutherus:
 Qui & in Zuingianos acerrime nouo inuectas
 est libello. Cui Tigurini respondentes, tum
 Latine tum Germanice, inter cætera sic aiunt.
 Propheta & Apostoli, Dei gloriæ, non priua-
 to honori, non suæ pertinaciæ & superbiæ stu-
 debant: sed peccatorum salutem quærebant
 vnicuique. Lutherus autem sua quærit, pertinax est,
 insolentia nimia effertur, & confestim Sathanae

Oo iij

*Tigurini con-
tra Luth.*

*Nona hære-
sis alia.*

trahit, quotquot illius sententiæ nõ illico sub-
scribere velint: Et in omnibus correptionibus
suis plurimum maligni spiritus, quam mini-
mum vero amici & paterni ingenij, depræhen-
ditur. Hæc illi. Erupit & alia hæreſis noua in
plærisque Sueuiæ oppidis, quam Schouenche-
feldianam vocant, cuius autor Slefita est, gene-
re Nobilis. Is ergo, vt aliquid noui, per quod
innotescat, afferat, ex antiqua Manichæorum
hæreſi dogma vetus arripit ac renouat, docens,
Christum non fuisse conceptum in utero virgi-
nis Mariæ, ex natura & sanguine eiusdem opi-
ficio Spiritus sancti: neque ex ea natum, sed
aliunde à Deo creatum hominem assumpsisse.
Inter hæc insanientium & vndique irruentium
hæreticorum diuersas machinationes, impioſ-
que conatus, sua pro parte Catholicoꝝum stu-
dia exercens Cochlæus, quædam opuscula sua
Latine scripta, velut antidota quædam eunlga-
uit: Vtpote Miscellaneorum libros Tres, qui di-
uerſos continent Tractatus XXX. Item, Con-
siderationem de concordia tractatu, cõtra duo
scripta Lutheranorum. Item, Velitationem cõ-
tra Quatuor coniecturas Andræ Osiandri, de
fine mundi. Item, Replicam in Musculi Anti-
cochlæum, de sacerdotio & sacrificio nouæ le-
gis, & in Antibolen Bullingeri, atque in qua-
dam scripta Buceri. Item, in Nycticoracem no-
ui Euangelij &c. Colonienses quoque strenue
contra sui Archiepiscopi nouam & impiã Re-
formationẽ, & publicis actionibꝝ institerũt, &
reditis

*Libelli Co-
chlei.*

*Defensio in-
dicij Cleri
Coloniensis.*

editis libris sana Ecclesiæ dogmata omni pro-
 nationū genere confirmarunt. Inter quos sane
 insigniter emicuit Defensio iudicij Vniuersita-
 tis & Cleri Colonienſis, contra Melanchto-
 nis, Buceri, & Oldendorpij calumnias, à R. Pa-
 tre, Euerhardo Billick Carmelita, Sacræ Theo-
 logiæ Doctore, & Prouinciali Germaniæ Infe-
 rioris, edita. Et eodem anno rursus ad Triden-
 tum indixit summus Pontifex Generale Conci-
 lium, cui præfecit Tres Cardinales Legatos, vir-
 tute ac eruditione excellentissimos. Quorum
 opera consulatur Ecclesiæ, & contra hæreses vs-
 que adeo impias variasque, & contra corruptos
 mores & abusus Ecclesiasticorum.

*Acta & scripta Lutheri,
 Anno Domini
 M. D. XLVI.*

 Colloquium de religione à Cæsare in
 Conuentu superiore Vuormaciæ ha-
 bito, ad festum sancti Andree indi-
 ctum, & ab eodem postea ad XIII. diem De-
 cembriſ ex certis causis per literas proroga-
 tum: propter tardioſiorem eorum, qui ad Col-
 loquium deputati fuerunt, aduentum, non po-
 tuit inchoari Ratisponæ ante XXVII. diem Iu-
 narij. Nā ij, qui ab Electore Saxonie ad Col-
 loquium missi sunt, Doctot Laurentius Zoch,
 Oo iiii

*Colloquium
 Ratisponense
 secundum.*